

УДК: 72.01:711.16

ДИЗАЙН АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА В КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ

КРАСНИЙ Едуард

Національний університет «Чернігівська політехніка», Чернігів, Україна
edredddt2017@gmail.com

Дослідження даної теми висвітлює нові концепції розвитку та трансформації архітектурного дизайну, які сприяють появі нової архітектури в Україні. Визначено стратегію розвитку архітектурного дизайну в Україні, який потребує переосмислення, адже нові проекти повинні враховувати досвід нових реалій в країні. Розглянуто використання сучасних європейських та світових тенденцій архітектурного дизайну, що дозволить створювати оновлений життєвий простір, який буде максимально адаптований до потреб українського суспільства. Представлені шляхи для вирішення проблеми відновлення українського простору, який потребує нової стратегії розвитку архітектурного дизайну, що поєднує в собі європейські та світові інноваційні практики з українськими традиціями.

Ключові слова: архітектурний дизайн, війна, середовище, архітектура, Україна.

ВСТУП

Процес трансформації дизайну архітектурного середовища в Україні тісно пов'язаний з ситуацією, що склалася у зв'язку з повномасштабним вторгненням РФ в Україну 24 лютого 2022 року. Руйнування та забруднення життєвого середовища внаслідок воєнних дій — надзвичайно складний виклик, який потребує нової архітектури та нового дизайну суспільного буття. Визначення дійсних масштабів завданої соціальної, економічної та екологічної шкоди ще попереду, але зрозуміла актуальність переосмислення зруйнованих регіонів, визначення перспектив їх розвитку [2, с. 29]. На даний момент дизайн не обмежується рамками традиційної проектної діяльності у формуванні архітектурного середовища. Нові умови та реалії вимагають нових рішень, виникає потреба у створенні нового життєвого середовища, яке відповідає сучасним європейським та світовим тенденціям в архітектурному дизайні, повної відмови від всього радянського та старого, яке вже ментально не сприймає українське суспільство.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Мета дослідження полягає у визначенні нових концепцій розвитку та трансформації архітектурного дизайну в контексті соціальних проблем на тлі тривалої війни в Україні.

Методи дослідження. В основу вивчення даної тематики покладено аналітичний та емпіричний методи дослідження.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Війна прискорила трансформаційні процеси в розвитку архітектурного середовища, які вже сьогодні потребують активного обговорення та вирішення. Пострадянська та постіндустріальна епоха в українській архітектурі безповоротно потребує змін через адаптацію існуючого середовища до урбаністичного досвіду Європи. Радянські методи планування архітектурного середовища давно відстали від сучасних економічних вимог та потреб суспільства. Типові радянські забудови минулих років були пристосовані до індустріального суспільства того часу. Велика кількість житлових масивів потребує збільшення функціональності. Сучасна українська архітектура має позитивно впливати на якість життя громадян через форму та функціональність. Наприклад, будівлі з гарною звукоізоляцією дозволяють відпочити від міської метушні. Сучасні європейські та світові тенденції в архітектурному дизайні активно використовують нові технології, такі як 3D друк, робототехніка, екологічні будівельні матеріали. Ці технології можуть бути залучені для створення більш ефективних, багатофункціональних та естетичних будівель в Україні. Вплив архітектурного дизайну на життя суспільства не обмежується тільки фізичним середовищем, відбувається соціальна та культурна взаємодія. Майбутня архітектура України має створювати середовища для соціальних та культурних взаємодій. Необхідно збільшити кількість парків, скверів, культурних майданчиків, де люди зможуть спілкуватися та відпочивати. Для стимулювання активного та здорового образу життя важливе створення спортивних комплексів. Архітектура впливає на формування соціального середовища та комунікаційні процеси в суспільстві. Архітектурні проекти для громадських просторів сприяють взаємодії між людьми, підвищують рівень соціальної згуртованості та сприяють розвитку міських громад [3, с. 34]. Спираючись на досвід європейських урбаністів, слід пам'ятати про збереження історичної архітектурної спадщини. Старовинні забудови в містах України повинні бути збережені, що дозволить майбутнім нащадкам пам'ятати про коріння нашої нації та культури. Архітектурні пам'ятки стають символами національної ідентичності та зберігають історичну спадщину. Наприклад, собори, фортеці та історичні будівлі є важливими культурними об'єктами, що мають символічне значення для громадян і стають частиною національної самосвідомості [1, с. 51].

Зі збільшенням кількості особистого автотранспорту, що створює на дорогах затори, було б доцільно надати перевагу громадському транспорту та створенню дорожніх розв'язок. Також при плануванні міського середовища слід пам'ятати про створення зручних умов для пішоходів та велосипедистів. Сучасні реалії в Україні вимагають великої уваги до інклюзивності та доступності об'єктів міського середовища для людей з обмеженими можливостями. Архітектурний дизайн в Україні потребує переосмислення, адже нові проекти повинні враховувати досвід, який зараз переживає країна. Безпекова складова завжди має бути пріоритетною у розробці дизайнерських та архітектурних проектів. Тепер це питання не лише загострилося, але й набуло інших вимірів. Саме тому нові будинки та споруди створюватимуться з бомбосховищами та укріпленими підземними паркінгами. Великий акцент

необхідно зробити на створенні будівель з низьким рівнем енергоспоживання – використання сонячних батарей, теплоізоляції, енергоефективного освітлення. Сьогодні особливо гостро стоїть питання про можливості вирішення проблем екології, збереження біорізноманіття та раціоналізації використання природних ресурсів [4, с. 471]. Зрозуміло, що масштаб задачі й масштаб рішень обмежує ринок і наявні ресурси, але найбільші обмеження полягають в існуючій парадигмі та способі мислення, яке необхідно змінювати та шукати нових сучасних рішень.

ВИСНОВКИ

Нові концепції розвитку та трансформації архітектурного дизайну сприяють появі нової архітектури в Україні. Переосмислення архітектурного дизайну в Україні внаслідок війни може стати рушійною силою для початку планування сучасного життєвого простору та відмови від застарілих радянських концепцій в архітектурі. Україні потрібна нова стратегія розвитку архітектурного дизайну, яка поєднує в собі європейські та світові інноваційні практики з українськими традиціями, що сприятиме зберіганню ідентичності українських міст. Важка ситуація в країні – це не тільки проблема та виклик для відновлення, але й чудовий шанс, щоб підняти архітектурний дизайн на абсолютно новий рівень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Коваленко О. С. Культурні пам'ятки та національна ідентичність: архітектура як символ. *Історичний альманах*. Одеса, 2021. С. 50–51.
2. Кондель-Пермінова Н. Виклики війни: трансформації в архітектурі та дизайні України. *Збірник наукових праць сучасне мистецтво*, 2022. Вип. 18. С. 27–42. DOI: <https://doi.org/10.31500/2309-8813.18.2022.269659>.
3. Савчук І. П. Архітектура та соціальна взаємодія: дослідження громадських просторів. *Соціологічні дослідження*. Харків, 2021. С. 34–35.
4. Сосницький Ю. Значення дизайну в архітектурному середовищі та соціокультурному житті суспільства. *Містобудування та територіальне планування*, 2021. Вип. 78. С. 468–477. DOI: <https://doi.org/10.32347/2076-815x.2021.78.468-477>.

KRASNYI E.

DESIGN OF THE ARCHITECTURAL ENVIRONMENT IN THE CONTEXT OF SOCIAL PROBLEMS

The study of this topic highlights new concepts of development and transformation of architectural design that contribute to the emergence of new architecture in Ukraine. The strategy for the development of architectural design in Ukraine is defined, which needs to be rethought, as new projects should take into account the experience of new realities in the country. The use of modern European and global trends in architectural design is considered, which will allow creating an updated living space that will be maximally adapted to the needs of Ukrainian society. The article presents ways to solve the problem of restoring the Ukrainian space, which requires a new strategy for the development of architectural design that combines European and global innovative practices with Ukrainian traditions.

Key words: architectural design, war, environment, architecture, Ukraine.